

Samsun Tarımında Yeni Ufuklar

SAMTİM

Ocak 2021

Sayı: 71

ISSN: 1305-7588

Pandemiye Rağmen Üretim Artıyor

‘Hedefimiz, pandemiye rağmen ilimizde tarımsal üretimi artırmak ve geliştirmektir.’

YEDİĞİNE İÇTİĞİNE
DİKKAT ET

GÜVENİLİR GIDA
TÜKET

SAHİBİ

Samsun İl Tarım ve
Orman Müdürlüğü Adına
İbrahim Sağlam
İl Müdürü

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Erol Baş

YAYIN KURULU

Erol Baş
Lale Baykal
İcabi Çağan
Mustafa Ensar Yılmaz
Orhan Şanlı
İbrahim İlhan
Rukiye Cansız
Yetkin Esen
Namık Akgül
Dr. Ali Korkmaz
Hatice Olgun
Sema Orak
Ahmet Şenoğlu

FOTOĞRAFLAR

Recep Yapıncak

YÖNETİM YERİ

Samsun İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
Kılıçdede Mah. Abdülhakhamit Cad. No: 7
55060 İlkadım SAMSUN

TELEFON

0 362 231 37 00 / 270

Faks

0 362 233 21 63

E-POSTA

samsun@tarimorman.gov.tr

TASARIM DİZGİ

Samsun İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

ISSN: 1305-7588

Samsun İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Yayını
Olan SAMTİM Dergisi Yaygın Süreli Yayındır

Sayın Tarım Dostları

Yeni bir yılın başlangıcında sizlerle birlikte olmanın heyecanı ve mutluluğu içerisindeyiz. Dünyayı saran pandeminin getirdiği tüm olumsuzlukları tarım sektörü olarak birlikte aşacağız. Gelenen süreçte milletimizin gıda konusunda herhangi bir sıkıntı yaşamadan bu sıkıntıyı atlatmasına kurumsal olarak vermiş olduğumuz katkının sonuçlarını hep birlikte görmekteyiz. Bundan sonra da durmaksızın yapacağımız çalışmalar ile daha da başarılı olacağız.

Tohumluk ve gübre dağıtımını ile üretimi artırma çalışmaları yanında kontrol ve denetimler ile de sağlıklı ve kaliteli gıdayı tüketicilere ulaştırmanın gayreti içerisindeyiz. İlimiz tarımında çok önemli yere sahip olan fındık ve sebze konusunda eğitimlerimize de ağırlık vererek çiftçilerimizin bilgi ve bilinçlenmesine devam etmekteyiz. Pandemi nedeniyle çiftçi eğitimlerinin aksamaması ve çağdaş bilgilerle üreticilerimizin donanması için tüm iletişim vasıtalarını kullanmaktayız. Hedefimiz pandemiye rağmen ilimizde tarımsal üretimi artırmak ve geliştirmektir.

Sayın tarım sektörü paydaşlarımız, yakın bir gelecekte ulusça aşacağımıza inandığımız pandemiyle mücadele sürecinde durmaksızın üretmeye devam edeceğiz. Bu konuda tüm sektör paydaşlarımıza güveniyor, bu sorumluluk ve bilinçle daha güzel günlerde görüşmek ümidiyle saygılar sunuyorum...

İbrahim SAĞLAM
İl Müdürü

15 Ekim Dünya Kadın Çiftçiler Günü Kutlandı

Kadınların öteden beri tarımsal alanda, kaynakların sürdürülebilir kullanımında, gıda üretimi ve güvenliğinde sahip oldukları önemli konumdan hareketle **Dünya Çiftçi Kadınlar Günü** olarak ilan edilen 15 Ekim, ülkemizde de bu isimle kutlanmaktadır.

Bu konuda bir açıklama yapan Samsun Valiliği Samsun İl Tarım ve Orman Müdürümüz İbrahim SAĞLAM, kutlanmakta olan 15 Ekim Dünya Çiftçi Kadınlar Günü'nü tebrik ederek: "Gerek dünyada ve gerekse de Türkiye'de, tarımsal üretimin ve kırsal hayatın sürekliliğinin sağlanmasında en önemli rolü çiftçi kadınlarımız oynamaktadırlar. Tarımın her dalında çok önemli olan kadın, kırsal kalkınmanın da merkezindedir. Gelişmekte olan ülkelerde, Türkiye'de olduğu gibi tarımsal iş gücünün % 50'ye yakını, daha az gelişmiş bazı ülkelerde ise yüzde 70'ini kadınlar oluşturmaktadır.

Kadınların tarımsal alanda, kaynakların sürdürülebilir kullanımında, gıda üretimi ve güvenliğinde sahip oldukları önemli konumdan hareketle 15 Ekim, uluslararası kamuoyu tarafından **Dünya Çiftçi Kadınlar Günü** olarak ilan edilmiştir. Bu günün amacı, kırsal kadınlar ve onların ilgili oldukları kurumlar açısından kısaca; kırsalda kadınların mevcut statüsünü yükseltmek, Devlet ve kamunun dikkatini kadınların hayati fakat yeterince anlaşılmayan rollerine çekmek, kadınların desteklenmeleri için çalışmalar yapmak şekilde özetlenebilir.

Kurumumuz, kırsal alanda kadın gücünün tarımsal üretim açısından önemini ve kıymetini bilmekte ve bu doğrultuda çalışmalarına devam etmektedir. Bakanlığımız, özellikle de son yıllarda tarımsal alanda verilen aynı ve nakdi destekler konusunda kadın çiftçileri incelemiş, sadece Genç Çiftçi Proje Desteklerinin % 70'i kadın üreticilere yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Yine son yıllarda 'Kadın Çiftçiler Yarışıyor' gibi ailenin temeli kadını esas alan faaliyetler, geziler, kurslar, organizasyon ve örgütlenme imkânları da devreye sokularak kadın çiftçilerimize pozitif ayırım uygulanmıştır.

Bu bağlamda kurumum ve şahsım adına 15 Ekim Dünya Çiftçi Kadınlar Günü'nü kutlar, kadınımla erkeğimizle bu bayrağı ileriye taşıdığımız nice bol ve bereketli seneler dilerim." dedi.

2020 Lider Çocuk Tarım Kampı

‘Geleceğe Nefes’ Oldu

Bakanlığımızca her yıl düzenlenen, "Lider Çocuk Tarım Kampı"nın 7.'si, 11 Kasım 2020 Çarşamba günü İlimiz 19 Mayıs Üniversitesi yerleşkesinde gerçekleştirildi. "Lider Çocuk Tarım Kampı" 2020, Proje ortağımız İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nce belirlenen Atakum Adnan Kahveci İlköğretim Okulu 4. sınıf öğrencilerimizle beraberce ve *Milli Ağaçlandırma Günü* olması vesilesiyle de "Geleceğe Nefes Ağaçlandırma Projesi" kapsamında fidan dikilerek gerçekleştirildi. Törende Orman İşletme Müdürlüğü yetkililerince öğrencilere; ekolojik, ekonomik ve sosyal açıdan büyük bir öneme sahip olan ormanlarımızı korumak, sürdürülebilir şekilde yönetmek ve gelecek nesillere daha yeşil bir Türkiye bırakmak amacıyla her yıl 11 Kasım gününün **Milli Ağaçlandırma Günü** olarak kutlandığı anlatılırken gelecek nesiller için yurdumuzu daha sağlıklı ve yaşanabilir kılmak amacıyla yapılan bu kapsamdaki çalışmaların önemine vurgu yapıldı. Müdürlük yetkilileri, ayrıca öğrencilere, görevlerinin; yeşilin her tonuyla toprağa hayat, canlılara nefes olacak bu anlamlı çevre seferberliği kapsamında ülkemizin orman sahasını ve ağaç servetini çoğaltmak, erozyon kontrolünü teşvik ederek toprak, su ve bitki arasında bozulan dengeyi yeniden oluşturmak, biyolojik çeşitliliği geliştirmek, çevre değerlerini korumak, ağaç ve orman sevgisini yaygınlaştırmak, toplumun duyarlılığına katkı sağlamak olduğunu anlattılar.

Samsun Valisi Dr. Zülkif DAĞLI, Samsun Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa DEMİR, OMÜ Rektörü Prof. Dr. Yavuz ÜNAL, Samsun Üniversitesi Rektörü Mahmut AYDIN ve İl Müdürümüz İbrahim SAĞLAM'ın katıldığı etkinlikte öğrenciler ve katılımcılar fidan dikti. Programda bir konuşma yaparak ağaçlandırmanın önemine dikkat çeken Vali Zülkif DAĞLI ve İl Müdürümüz İbrahim SAĞLAM program sonunda öğrencilerimize fidan ve kitap hediye etti.

Hamsi Avcılığı Kısmi Olarak Durdurulmuştur

Tarım ve Orman Bakanlığı Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü'nce Hamsi Avcılığı kısmi olarak durdurulmuştur. Yapılan gözlem ve denetimler ile araştırma kuruluşları tarafından yapılan izleme çalışmaları sonucunda, **İstanbul Boğazı'nda ve Karadeniz'de** hamsi balıklarında yasal avlanabilir boy uzunluğunun altındaki bireylerin oranında artış olduğu ve et verimlerinin ise oldukça düşük olduğu tespit edilmiştir. Özellikle bu yıl yaşanan çevresel ve iklimsel faktörlerin etkisine bağlı olarak gerçekleşen bu durum nedeniyle, gerek balığın avlanabilir yasal boy uzunluğuna, gerekse de balığın biyolojik yapısına uygun olmayan avcılık giderek artış göstermiştir. Sonuç olarak da mevcut avlanılan balıkların avlanma miktarlarında, değerlendirilmeyen ve pazara sunulmayan balık miktarlarındaki oran artışı devam etmektedir.

Yaşanan bu durumun, gelecek yılların hamsi stoklarına ve anaçlarına olumsuz etki edeceğinden, balıkçılık yönetimi açısından acil bir önlem alınması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Sektör paydaşlarımız, bilim insanları ve çok sayıda balıkçı ve balıkçılık örgütleri temsilcileriyle yapılan istişareler sonucunda, "Hamsi Avcılığının" kısmi olarak durdurulması kararı alınmıştır. Buna göre; **İstanbul Boğazı'nın tamamında ve Karadeniz'de İstanbul İli Sarıyer İlçesi Kumköy Aslan Burnu'ndan, Gürcistan sınırına kadar olan karasularımızda 08 Ocak 2021 saat 00:01'den itibaren 18 Ocak 2021 saat 00:00'a kadar 10 gün süreyle her türlü av aracıyla ticari amaçlı Hamsi Avcılığı'na izin verilmeyecektir.** Bu süre içerisinde Bakanlığımızca yapılacak gözlem ve incelemeler neticesinde hamsi balıklarının biyolojisinde bir düzelme olmaması halinde, 10 ar günlük periyodlarla 20 gün daha hamsi avcılığı durdurulabilecektir. Marmara Denizinde ve İstanbul Boğazının Karadeniz girişinin batısındaki hamsi stoklarında balığın biyolojisi açısından bir olumsuzluk tespit edilmediği için buralarda bir durdurma söz konusu olmayacaktır.

Getirilen düzenlemelere uygun avlanmanın temini için, Bakanlık olarak denetimlere geçmişte olduğu gibi tüm imkânlar seferber edilerek devam edilecektir. Bunun için her türlü teknik ve altyapı önlemleri alınmıştır. Balıkçılarımızın yavru ve yeterli et verimliliğine sahip olmayan hamsileri avlamamaları, halkımızın da bu konuda gerekli duyarlılığı göstererek, 9 cm'den küçük hamsileri almamaları ve bu tür balık satışı yapanları, Tarım Orman İl/İlçe Müdürlüklerine veya Alo 174 Gıda Hattı'na bildirmeleri, su ürünleri stoklarının korunması ve sürdürülebilir işletilmesi bakımından önem taşımaktadır.

Bitki Koruma Ürünlerinde Denetimler

Bakanlığımız Talimatları doğrultusunda 81 ilde eş zamanlı olarak başlatılan Bitki Koruma Ürünlerinin (BKÜ) satışı ve depolanması ile ilgili denetimler İl ve İlçe Müdürlüklerimiz tarafından başlatıldı. Bu kapsamda, Samsun İl Tarım ve Orman Müdürümüz İbrahim SAĞLAM, Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürü Lale BAYKAL ve Bitki Koruma Ürünleri Kontrol Görevlileri Ahmet DAMNALI ve Nermin BİRİNCİ ile birlikte Tekkeköy İlçemizde bulunan Bitki Koruma Ürünleri Toptancı Bayilerinde bir dizi denetimleri yapıldı.

Denetim esnasında ayrıca BKÜ toptancılarının sorunlarını dinleyen İl Müdürümüz SAĞLAM yaptığı açıklamasında; “Bakanlığımızca bu yıl Ocak, Temmuz ve içinde bulunduğumuz Ekim ayında olmak üzere 3. kez 81 ilde bulunan tüm bayi ve toptancıları kapsayacak şekilde denetim talimatı verilmiş ve bu talimat kapsamında İl ve İlçe Müdürlüğümüzde bulunan denetim elemanlarınca yerinde kontroller yapılmıştır. Yapılan denetimlerde; Bakanlığımızdan onay almamış kayıt dışı ve izinsiz bitki koruma ürünü satış veya depolama yerlerinin bulunup bulunmadığının, Bakanlığımızca kullanımı sonlandırılmış, sahte, kaçak ve ruhsatsız bitki koruma ürünlerinin satışının yapıp yapılmadığının, Bitki koruma ürünlerinin pazarlarda, özel araçlarda seyyar veya gezgin satıcılar tarafından satılıp satılmadığının kontrolü yapılmıştır. Ayrıca ilimizde faaliyet gösteren bayi veya toptancılar tarafından bitki koruma ürünlerinin internet üzerinden satışının yapıp yapılmadığının, Bayi veya toptancılar tarafından Bitki Koruma Ürünleri Takip Sistemi kullanılmadan bitki koruma ürünü satışı yapıp yapılmadığının, Bayi veya toptancılar tarafından mevzuatta belirtilen kayıtların tutulup tutulmadığının (reçete, fatura vb.) titizlikle kontrol edildiğinin, bu konuda bayi ve toptancılarımızın tek tek bilgilendirildiğinin tespiti noktasında hepimizin üzerine düşen hassasiyetleri yerine getirmemiz gerekir.”dedi.

Buğday Üretim Sezonu Hazırlıkları Başladı

İnsan beslenmesinde kullanılan kültür bitkileri arasında dünyada ve ülkemizde ekiliş ve üretim bakımından ilk sırada yer alan buğday; geniş bir adaptasyon yeteneğine sahip olması, besleyici değeri, saklama ve işlenmesindeki kolaylıklar nedeniyle yaklaşık olarak 50 ülkenin temel besini durumundadır. Başta unlu mamuller olmak üzere birçok gıda ve sanayi sektöründe kullanılan buğday sıcak ve nemden hoşlanmayan bir serin iklim tahılıdır. Özellikle kardeşlenme ve sapa kalkma arasında da fazla sıcaklık istemez. Ancak sapa kalkma ile sıcaklık ve nem isteği artar. Başaklanma döneminin hemen öncesinde bağıl nemin yüksek olması buğday verimini olumlu yönde etkiler. Konu ile ilgili olarak bir açıklama yapan Samsun Valiliği Samsun İl Tarım ve Orman Müdürümüz İbrahim SAĞLAM: “Üreticilerimizin ekim sırasında dikkat etmesi gereken hususları şu şekilde ifade edebiliriz;

- **Toprak sıcaklığının 8- 10 °C olduğu** zamanda ekim yapılarak erken ve geç ekimlerden imtina edilmesi gerekmektedir. Buğdayda **dekara atılacak tohum miktarı 18-24 kg arasında** olup; 25 kg/ da'dan fazla tohumluk kullanımı sık çıkışlara sebep olacağından kaçınılmalıdır,
- Yüksek verim için zamanında iyi bir şekilde hazırlanan tarlaya (tohum yatağına) ekim yapılmalıdır. Yine yüksek verim için **sertifikalı tohumluk** kullanılmalıdır. Sertifikalı tohumluk kullanımı, **tane veriminde % 40** oranında bir artış sağlayabilmektedir.
- Tohumluk alırken tohumluklar özel ambalajlarında olmalı, ambalaj üzerinde etiket bulunmalı ve etiket üzerindeki bilgiler hakkında **üretici bilgi sahibi olmalıdır**. Ekim mümkünse **mibzerle** yapılmalı tohumluk kullanırken çeşitler (evden tohum ve satın alınan tohum) karıştırılarak ekilmemelidir.
- Her tohumluğun verim performans değeri en iyi üretim şartlarında gerçekleşmektedir. Bu nedenle çok fazla çeşitliliğe girmeden en yüksek verim ve kalite değeri alınan çeşitle üretime devam edilmelidir.
- Mutlaka **toprak analizi** yapılmalı ve bitki besleme (gübreleme) analiz sonucuna göre 2- 3 yıl kadar uygulanmalıdır. İhtiyaç olan gübrelere ekim sırasında **azotlu gübrenin yarısı, fosforlu gübrenin tamamı tohumla birlikte** tarlaya verilmelidir.
- Azotlu gübrenin diğer yarısı ise **kardeşlenme döneminde üst gübre** olarak verilmelidir. dedi.

Canik'te 73 Üreticiye Sertifikalı Buğday Tohumu Dağıtıldı

Canik İlçesine bağlı mahallelerde; sertifikalı buğday üretimini teşvik etmek, ürün miktar ve kalitesini arttırarak üreticinin gelirine katkı sağlamak amacıyla Canik İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğünce hazırlanan Proje, İl Müdürlüğümüz koordinasyonu ve Canik Belediye Başkanlığı finansörlüğünde gerçekleşmiştir. 12 Kasım 2020 Perşembe günü Başalan Mahallesinde yapılan dağıtım töreni; Canik Belediye Başkanı İbrahim SANDIKÇI, İl Müdürümüz İbrahim SAĞLAM, Tarım Kredi Kooperatifi Samsun Bölge Müdürü Erol APAYDIN, AK Parti Canik İlçe Başkanı Mahmut GENÇAY, Canik İlçe Tarım ve Orman Müdürü Galip BAYKAL, daire amirleri, Başalan ve çevre mahallelerin muhtar ve üreticilerin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

İl Müdürü İbrahim SAĞLAM konuyla ilgili yaptığı açıklamasında: “Proje kapsamında dağıtılan tohum çeşidi **Dorpia** ve miktarı ise **20 ton** olup toplamda **18 mahallede** dağıtım gerçekleşmiştir. Bunlardan Adatepe Mahallesi'nde 3 üretici, Ambarpınar Mahallesi'nde 6 üretici, Başalan Mahallesi'nde 23 üretici, Başkonak Mahallesi'nde 4 üretici, Çağlayan Mahallemizde 1 üretici, Dereler Mahallemizde 1 üretici, Düzardıç Mahallemizde 9 üretici, Düzören Mahallesi'nde 1 üretici, Gecehan Mahallesi'nde 2 üretici, Gödekli Mahallesi'nde 9 üretici, Gökçepınar Mahallesi'nde 1 üretici, Gürgenyatak Mahallesi'nde 1 üretici, Hacınaipili Mahallesi'nde 1 üretici, Kestanepınar Mahallesi'nde 1 üretici, Kızıloğlak Mahallesi'nde 3 üretici, Toygar Mahallesi'nde 2 üretici, Uluçayır Mahallesi'nde 4 üretici, Yayla Mahallesi'nde 1 üretici olmak üzere **toplamda 73 üreticiye** tohum dağıtımı yapılmıştır. Toplam bütçenin **58.200 TL** olduğu Proje bedelinin % 50'si Canik Belediye Başkanlığı tarafından ve kalan % 50'si de üretici tarafından karşılanmıştır. Projenin Hedefi; Dropia buğday çeşidiyle, İlçede buğday üretim alanlarından alınan verimi ve kaliteyi arttırmak ve üreticiye sertifikalı tohum kullanım alışkanlığını kazandırmaktır. Süresi 12 ay olan Proje, Kasım 2020'de başlamış ve Temmuz 2021'de sona erecektir. Hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.” dedi.

Çarşamba'da Organik Üretimin Geliştirilmesi Projesi Kapsamında Organik Gübre Dağıtımı

Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı tarafından desteklenen ve İl Müdürlüğümüzce yürütülen “Organik Havzalarda Organik Üretimin Geliştirilmesi Projesi” kapsamında ilimiz Çarşamba ve Terme İlçelerinde en az 5 dekar ve üzeri alanda organik fındık üretimi yapan, 5 yıl süreyle sistemde kalacağını taahhüt eden üretici birlik ve derneklerine kayıtlı çiftçilerimize organik gübre ve sertifikasyon desteği sağlandı. Çarşamba İlçesi Gökçeçakmak Köyünde bu kapsamda gerçekleştirilen Organik Gübre Dağıtım Törenine; Çarşamba Kaymakamı Şükrü YILDIRIM, Terme Kaymakamı Murat ZADELEROĞLU, Çarşamba Belediye Başkan Yardımcısı Ümit KAVRAZ, Samsun İl Tarım ve Orman Müdür Yardımcısı Bekir KARAOSMANOĞLU, Şube Müdürleri, Çarşamba ve Terme İlçe Müdürleri, Çarşamba Organik Fındık Üreticileri Birliği Başkanı, Terme Organik Fındık Üreticileri Birliği Başkanı, Çarşamba Meyve Üreticileri Birliği Başkanı, Çarşamba Tarımını Geliştirme Derneği Başkanı ve Üreticiler katılım sağlamıştır.

Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı tarafından desteklenen ve İl Müdürlüğümüzce uygulanan Organik Havzalarda Organik Üretimin Geliştirilmesi Projesi kapsamında Çarşamba ve Terme İlçelerindeki Birliklere üye toplam 607 organik fındık üreten çiftçimize ait 16.822,55 da alan desteklenerek, bu kapsamda çiftçilerimize 3328 adet organik sıvı gübre dağıtımı gerçekleştirilmiş, 467 çiftçimizin sertifikasyon ücreti proje kapsamında karşılanmıştır. **Samsun Valiliği Samsun İl Tarım ve Orman** Müdür Yardımcısı Bekir KARAOSMANOĞLU dağıtım töreninde yaptığı konuşmasında; Projenin Bölgemiz çiftçisine ve organik üretime hayırlı olmasını dileyerek, emeği geçen ve her konuda desteklerini esirgemeyen Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığına, İl/ İlçe/ Birlik/ Dernek çalışanlarına ve katılımcılara teşekkürlerini bildirdi.

Denizlerde ve İçsularda Geleneksel Kıyı Balıkçılığı Destekleniyor

Kıyı balıkçılığının desteklenmesi amacıyla Geleneksel Kıyı Balıkçılığının Kayıt Altına Alınması ve Desteklenmesi Tebliği 18 Kasım 2020 tarihli Resmi Gazetede Yayınlanmıştır

Bu kapsamda Samsun Tarım ve Orman İl Müdürü İbrahim SAĞLAM yapmış olduğu açıklamada “Denizlerde ve içsularda geleneksel kıyı balıkçılığı verilerinin güncellenerek kayıt altına alınması ve sürdürülebilir yönetiminin sağlanması amacıyla balıkçı teknesi sahiplerine yapılacak desteklemeye ilişkin iş ve işlemlerle ilgili usul ve esasları düzenleyen Tebliğin Resmi Gazete’de yayınlandığını ifade ederek;

Bu Tebliğ kapsamında geleneksel balıkçılık yöntemleri ile avcılık yapan 10 metreden küçük boylardaki ruhsatlı balıkçı tekne sahiplerine 2020 yılında 750 ila 1.250 TL arasında destekleme ödemesi yapılacağını. Tebliğin yayımlandığı 18 Kasım tarihinde geçerli bir ruhsata sahip, iç sularda avcılık yapan tüm balıkçı teknesi sahipleri ile denizlerde avcılık yapan 10 metreden küçük balıkçı teknesi sahiplerini, tekne boyuna bağlı olarak destekleneceğini ifade etmiştir. Buna göre deniz ve içsu balıkçı teknelerinden; 5 metrenin altındakilere 750 TL, 5 ila 7,99 metre arasındakilere 1000 TL ve 8 ila 9,99 metre arasındaki deniz balıkçı tekneleri ile 8 metre ve daha büyük boylardaki içsu balıkçı teknelerine 1250 TL destekleme ödemesi yapılacak. Balıkçılarımız, yaptıkları avcılığa ve sosyoekonomik durumlarına ilişkin tebliğde yer alan formları doldurarak 27 Kasım 2020 tarihine kadar il / ilçe müdürlüklerine şahsen başvuru yapmaları halinde bu desteklerden faydalanabilecekler.”

Fındık'ta Budama Eğitimleri Devam Ediyor

İlimiz fındık ilçelerinde, verim ve kaliteyi artırmak için İlçe Müdürlüklerimiz ile birlikte planlanan fındıkta budama ve gübreleme teknikleri, toprak numunesi alma, kompost yapımı ile ilgili eğitimler devam ediyor. İl Müdürlüğümüz Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğümüz Fındık Birimi ve Terme İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü teknik personeli ile birlikte Terme İlçemiz Kocamanbaşı Mahallesinde fındık bahçelerinde budama, gübreleme, toprak numunesi alma, kompost yapımı konularında fındık üreticilerine uygulamalı olarak eğitim verildi.

İl Müdürümüz İbrahim SAĞLAM; Fındıkta verim ve kaliteyi artırmak amacıyla budama ve bitki beslemenin önemine vurgu yaparak, üreticilerimizin fındıktan kazanç sağlamasının yolunun verim ve kaliteyi artırmak olduğunun bilincinde olmaları gerektiğini, Tarım İl ve İlçe Müdürlükleri teknik elemanlarının sahada çalışmaya devam ettiğini belirterek, bereketli bir üretim yılı olmasını temenni etti.

İl Müdürümüz ve Samsun Valimizden Bafra'da İşletmelere Ziyaret

Samsun Valisi Sayın Dr. Zülkif DAĞLI ve Samsun İl Tarım ve Orman Müdürümüz İbrahim SAĞLAM, beraberlerindeki heyetle birlikte 22.10.2020 Perşembe günü incelemelerde bulunmak üzere Bafra İlçemize giderek bir dizi işletme ziyareti gerçekleştirmişlerdir.

İlk olarak Bafra organize Sanayi Bölgesini ziyaret ederek buradaki çeltik fabrikasındaki paketleme tesislerini gezen heyeti, Anadolu Pirinç Yönetim Kurulu Başkanı Bünyamin KARAÇUHA karşılayarak işletme hakkında bilgi verdi.

Sonrasında Unitec Genetic Türk Tohum AŞ.'ye giden heyet, Bafra Sera OSB Müdürü Recai AKÇER'den bilgi alarak seralardaki fidan üretim faaliyetlerini yerinde incelediler. Ardından bu İlçemizdeki Kuzey Su Ürünleri Tesislerini ziyaret eden heyet, Derbent Barajı üzerinde 4.000 ton/ yıl kapasiteyle aktif olarak balık üretimi yapan Kuzey Su Ürünleri Tesislerinde incelemelerde bulunarak Yönetim Kurulu Başkanı Osman PARLAK'tan üretim ve ihracat çalışmaları hakkında bilgi aldı.

Heyet son olarak, Bafra'da 23 bin dekar alanda organik tarım ve hayvancılık faaliyeti sürdüren Yeşil Küre Organik Karaköy İşletmesini ziyaret ederek burada da Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet AYDIN'dan çalışmalar hakkında bilgi aldı.

Ziyarette, Samsun Valisi Dr. Zülkif DAĞLI'ya; İl Müdürümüz İbrahim SAĞLAM, Bafra Kaymakamı Cevdet ERETÜRKMEN, Bafra Belediye Başkanı Hamit KILIÇ, Bafra TSO Yönetim Kurulu Başkanı Göksel BAŞAR, Bafra İlçe Tarım ve Orman Müdürü Ahmet DURSUN, Bafra Ticaret Borsası Başkan Yardımcısı Tarık EROL, Bafra İlçe Emniyet Müdürü Süleyman Gökay GÖKDOĞAN, Bafra İlçe Jandarma Komutanı J.Üsteğmen Fatih ÖZER, Bafra OSB Müdürü Recai AKÇER ile Bafra Anadolu Pirinç Yönetimi ile personeli eşlik etti.

İlimizde Ari İşletme Sayısı Artıyor

Tarım ve Orman Bakanlığımız tarafından, ülkemizde görülen Sığır Tüberkülozu ve Sığır Brucellozu Hastalıkları ile etkin mücadele edilebilmesi, sürdürülebilir hayvancılığın sağlanması ve halk sağlığının korunması amacıyla *Hastalıktan Ari İşletmelerin Desteklenmesi* Projesi uygulanmaktadır. Proje, hayvan sağlığı yanında, kaliteli ve sağlıklı süt üretilmesi ile ülkemiz süt sektörünün Avrupa birliğine süt ve süt ürünleri ihracatı yapabilmesinin temelini teşkil etmektedir.

Konu ile ilgili bir açıklama yapan Samsun Valiliği Samsun İl Tarım ve Orman Müdürümüz İbrahim SAĞLAM: “Bildiğimiz gibi; hayvanları kayıt altına alınmış, asgari teknik sağlık ve hijyenik şartları sağlanmış, Tüberküloz ve Brucelloz ile mücadele yönetmelikleri gereğince laboratuvar kontrolleri sonucu bu hastalıkları taşımadıkları belirlenen hayvancılık işletmelerine *Hastalıktan Ari İşletmeler* denilmektedir. Tarımsal Desteklemelere İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı ve Hayvancılık Desteklemeleri Hakkında Uygulama Esasları Tebliği gereğince Ari İşletme Sertifikası alan Süt Sığırtı İşletmelerinde bulunan tüm sığırlara 2019 yılı için hayvan başına 450 TL destekleme ödemesi ve ilave olarak onaylı Süt Çiftliklerine ise, hayvan başına 100 TL destekleme ödemesi yapılmaktadır. 2020 Yılı için destekleme miktarları ise henüz yayınlanmamıştır.

Bu kapsamda ilimizde, Ari İşletme Sertifikası almış olan Bafra, Atakum ve Çarşamba ilçelerimizde 3 adet işletme bulunmakta olup Çarşamba İlçesi Taşdemir Mahallesi’nde hayvancılık faaliyetinde bulunan 300 baş kapasiteli Oktay YILMAZ’a ait işletmenin de 21.10.2020 tarihinde sertifika almaya hak kazanmasıyla İlimizde Ari İşletme Sertifikası verilen işletme adedi 4 olmuştur. Amacımız İlimizde süt hayvancılığı yapan tüm işletmelerimizi Ari İşletme statüsüne almaktır.” dedi.

İlimizde Aşılama Faaliyetleri Devam Ediyor

İlimizde “2020 Yılı Hayvan Hastalıkları ile Mücadele ve Hayvan Hareketleri Kontrolü Programı” kapsamında, büyükbaş hayvanlarda yapılan Şap, Brucella aşıları ile küçükbaş hayvanlara uygulanan Koyun Keçi Vebası (PPR) ve Brucella aşılama faaliyetleri devam etmektedir. Şap aşılama programı, ilkbahar ve sonbahar programları şeklinde yapılmakta olup 1 Eylül 2020 tarihinde başlayan Sonbahar Şap Aşılama Programı, 31 Aralık 2020 tarihinde tamamlanacaktır.

Konu ile ilgili bir açıklama yapan Samsun Valiliği Samsun İl Tarım ve Orman Müdürümüz İbrahim SAĞLAM: “Şap hastalığı, eskiden beri bilinen, ülkeler arası canlı hayvan ve hayvansal ürün ticaretini olumsuz yönde etkileyen, büyük ekonomik kayıplara neden olan, çift tırnaklı hayvanların akut ve çok bulaşıcı hastalığıdır.

Bu hastalığa sığır, manda, koyun keçi domuzların yanında yabani çift tırnaklı hayvanlar duyarlıdır. Hastalıktan korunmada aşılama önemli olduğundan, yetiştiricilerimizin büyükbaş hayvanlarına Şap aşısını mutlaka yaptırmaları gerekmektedir. Ayrıca sevk edilecek büyükbaş hayvanlar, Şap hastalığına karşı son 12 ay içerisinde en az iki kere şap aşısıyla aşılanmış ve ikinci aşılamının son altı ay içinde yapılmış olması gerekmektedir. Aynı şekilde Brucella aşılması da Brusella hastalığı ile mücadelede önemlidir. Brusella Aşılama Programında, büyükbaşlarda 3- 6 aylık dişi buzağılar aşılanmakta, küçükbaşlarda ise 3- 6 aylık dişi kuzu ve oğlaklar ile damızlık erkek hayvanlar aşılanmaktadır. Brucella, koyunlarda yavru atmaya sebep olan, son derece bulaşıcı ve insan sağlığı açısından yüksek risk taşıyan bir hastalıktır ve kayıt altına alınmaktadır.

Koyun Keçi Vebası (PPR) aşılması programı kapsamında, il genelinde her yıl küçükbaş hayvanlara uygulanmaktadır. Aşılama çalışmalarında yeni doğan genç hayvanlar 3 aylıktan ibaret aşılanacak ve daha önce aşılanmamış ergin hayvanlar da aşılanacaktır. İl dışına sevk edilecek küçükbaş hayvanlarda Veteriner Sağlık Raporu alırken PPR aşısının yapılmış olması şartı aranmaktadır. Aşılama faaliyetleri ile beraber küpeleme çalışmaları da yapılmaktadır. İlimizde, sözü edilen dönemde; 263.736 büyükbaş hayvan Şap aşısı ile, 61.511 büyükbaş hayvan Brucella aşısı (S-19) ile, 23.373 küçükbaş hayvan Brucella aşısı (Rev 1) ile ve 62.395 küçükbaş hayvan da Koyun Keçi Vebası aşısı (PPR) ile aşılanmış olup aşılama faaliyetleri devam etmektedir. 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 4. maddesi gereğince yetiştiricilerin hayvanlarını aşılatmaları zorunlu olup aksi yönde hareket edenler hakkında ilgili kanuna muhalefetten 2020 yılı için **13.934 TL idari para cezası** verilmesi hükmü mevcuttur. Aşılama Programları; İlçe Tarım ve Orman Müdürlüklerimizce yürütülmektedir. Üreticilerimizin mutlaka hayvanlarına aşı yaptırmaları ve daha ayrıntılı bilgi almak için İl ve İlçe Müdürlüklerimize müracaat etmeleri gerekmektedir. Hayvan yetiştiricilerimizin Aşılama Programlarına göstereceği yoğun ilgi ilimizde Bulaşıcı hayvan hastalıkları ile mücadelemizi kolaylaştıracaktır. Hayvan sahiplerine ve ilgililere önemle duyurulur.” dedi.

Damızlık Mandalarda Verimliliği Artırma Projesi Kapsamında İlimizde Damızlık Comba Dağıtımı

Bakanlığımız, Hayvancılık Genel Müdürlüğünce uygulanan Damızlık Mandalarda Verimliliği artırma Projesi kapsamında, İl Müdürlüğümüz ve Samsun İli Damızlık Manda Yetiştiricileri Birliği koordinasyonu ile ilimiz Bafra, Alaçam, 19 Mayıs, Terme ve Vezirköprü ilçelerinden 36 yetiştiricimize Manda Combası 27 Kasım 2020 tarihinde Bafra Hayvan Pazarında dağıtımı yapıldı. Dağıtım Programına, Bafra Kaymakamı Cevdet ERTÜRKMEN, İl Tarım ve Orman Müdürümüz İbrahim SAĞLAM, Hayvancılık Genel Müdürlüğü Islah ve Geliştirme Daire Başkanı Adem BÖLÜKBAŞI, Bafra Belediye Başkan Vekili Ahmet TOKGÖZ, Damızlık Manda Birliği Başkanı İsmail METİN, Şube Müdürü, İlçe Müdürleri, Sivil toplum kuruluşları, temsilcileri ve yetiştiricilerimiz katıldı.

İl Tarım ve Orman Müdürümüz İbrahim SAĞLAM, konuşmasında, “Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından, ülkemizde bulunan damızlık değeri yüksek mandaların erkek yavrularını damızlık tabii tohumlama combası olarak kullanarak, yerli mandalarımızda süt veriminde genetik olarak ilerleme ve kan tazeleme sağlamak amacıyla Damızlık Mandalarda Verimliliği Artırma Projesi uygulanmaktadır. Bu proje kapsamında, ilimizde Damızlık Manda Yetiştirici Birliğine üye, en az 15 dişi manda varlığına sahip, sürüsünde tohumlama yaptırabilecek ve dağıtılan mandaların aşım kayıtlarını tutabilecek, bu kayıtların Manda Islah Sistemine girilmesini sağlayacak 36 yetiştirici, komisyon marifetiyle seçilmiştir. Damızlık Comba bedelinin % 80 i bakanlık bütçesinden ödenecek olup bu tutar en fazla 7.000 TL/baş olacaktır. İlimizde bu kapsamda, İl Tarım ve Orman Müdürlüğünden görevlendirilen komisyon üyeleri ve Damızlık Manda Yetiştiricileri Birliği işbirliğinde Kocaeli ili Kandıra ilçesinde Combaların seçimi gerçekleştirilmiştir. Yetiştiricilerimize hayırlı olsun” dedi.

Salep Yetiştiriciliği Toplantısı Bafra'da Yapıldı

Ülkemiz doğasında bol miktarda bulunan ve ekonomik getirisinin yüksek olması dolayısı ile son yıllarda küçük ölçekli arazilerde yetiştirilmeye başlanan salep bitkisinin Bafra İlçemizde yaygınlaştırılması için çalışmalar başlanılmıştır. Bu amaçla İlçe Kaymakamı Cevdet ERTÜRKMEN'in talimatı ile Bafra Meslek Yüksekokulu, Samsun İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Bafra İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, Bafra Doğa Koruma ve Milli Parklar Şefliği, Bafra Ziraat Odası Başkanlığı, Dedeli Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi kurumlarından temsilcilerin yer aldığı "Salep Çalışma Grubu" oluşturulmuştur.

Söz konusu çalışma grubu, çiftçilerimizi bilgilendirmek amacı ile kendi aralarında yaptıkları fikir alışverişlerinin ardından "Salep Yetiştiriciliği" konulu toplantıyı düzenlemiştir. Toplantıda Salep yetiştiriciliği yapmak isteyen çiftçilerimizin uyması gereken mevzuat, doğadan salep toplanması ile ilgili yasal yaptırımlar, toprak hazırlığından pazarlanmasına kadarki yetiştiricilik süreçleri ve pazarlama imkânları anlatılmıştır. "Salep Yetiştiriciliği Mevzuatı ve Salep Pazarlama İmkânları" konusunda İl Müdürlüğümüzden Ziraat Yüksek Mühendisi Yasemin SARAÇ'ın yaptığı sunum sonrası Bafra Meslek Yüksek Okulundan Öğretim Görevlisi Doç. Dr. Ömer ÇALIŞKAN "Salep Yetiştiriciliği" hakkında bilgi vermiştir.

Akabinde Dedeli Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nden Okul Müdürü Vedat DEMİR kısa bir sunum yapmış, İl Tarım ve Orman Müdürümüz İbrahim SAĞLAM da genel bir değerlendirme konuşması yaparak; Salep bitkisinin ekonomik değeri ve mevcut Pazar imkânlarından, çiftçilerimize getirilerinden bahsetmiş ve salep yetiştiriciliği düşünen üreticilerimizin her konuda İl- İlçe Müdürlüklerimizden yardım alabileceklerini vurgulamıştır. İlçe Kaymakamı Cevdet ERTÜRKMEN de genel bir değerlendirme yapmış akabinde üreticilerden gelen soruların cevaplandırılması ve karşılıklı görüş alışverişi ile toplantı son bulmuştur.

Samsun'da Su Ürünleri Denetimleri Devam Ediyor

Ülkemiz karasularında avlanan balığın yaklaşık **%70'i Karadeniz'den** çıkarılmakta ve avcılığın **%60'ını Hamsi** oluşturmaktadır. Dolayısıyla tüm balıkçılarımızın ortak Balık Havzası olan Karadeniz'in Balık Popülasyonunu bilinçsiz ve küçük boyda avcılık yaparak tüketilemeyeceği bu konuda gerekli duyarlılığın gösterilmesi gerekmektedir. Bu minvalde denetimler hız kesmeden sürerken Samsun Valiliği Samsun İl Tarım ve Orman Müdürümüz İbrahim SAĞLAM konuyla ilgili yaptığı açıklamasında: "İlimiz genelinde yoğun olarak Hamsi ve Çaçı balığı avcılığı yapılmakta, avlanan hamsinin bir kısmı ile çaça balığının tamamı Balık Unu ve Balık Yağı fabrikalarında işlenmektedir. İlimizde bu amaçla kurulmuş olan 3 adet Balık Unu ve Balık Yağı fabrikası mevcuttur. Mevsimine göre avcılığı yapılan ve ticari değeri olan balıklar insan tüketimine sunularak Ülke Ekonomisine ve İnsan Beslenmesine önemli katkılar sağlamaktadır.

İlimiz Balıkçıları Genel olarak Orta Su Trolü, Gırgır, Uzatma Ağları ve Algarna Yöntemi ile Su Ürünleri Avcılığı yapmakta olup İlimiz genelinde **6 Adet Balık İşleme** ve Değerlendirme Tesisleri mevcuttur. Bu tesislerde genel olarak hamsi, Alabalık ve Deniz Salyangozu işlenmekte ve İşlenen bu ürünler başta AB Ülkeleri olmak üzere Japonya, Kore, Çin gibi Ortadoğu ülkelerine ihraç edilmektedir. İhraç edilen bu ürünler karşılığında İlimiz ekonomisine yıllık **20 Milyon dolar** tutarında bir döviz girdisi sağlanmaktadır. İlimizde 490 adedi denizlerde ve 122 adet de İç sularda olmak üzere **612 Adet** çeşitli boy ve uzunluklarında balıkçı gemisi mevcuttur. Deniz teknelerinin 158'i 12 metrenin üzerinde olup, bu tekneler genel olarak Gırgır ve Trol Avcılığı yapmaktadırlar. Güçlü bir Balıkçılık filosuna sahip olan İlimiz; Su Ürünleri Sektörü ile İl ve Ülke Ekonomisine önemli katkılar sunmaktadır. Bu teknelerde yaklaşık **6.179 ruhsatlı gerçek kişi** çalışmakta ve ayrıca İlimizde **4.887 adet de Amatör Balıkçı Belgesi'ne** sahip balıkçımız bulunmaktadır.

Ülkemizin en iyi Balık Hallerinden birisi İlimizde bulunmakta olup İlimiz sınırlarında ve diğer illerde avcılığı yapılan balıkların büyük bir kısmı bu balık halinden satışı yapılarak diğer illere gitmektedir. İlimiz sınırları dâhilinde bulunan, deniz, iç sular, karaya çıkış noktaları, balık hali, nakil güzergâhları, işleme ve değerlendirme tesisleri, soğuk hava depoları ile toptan ve perakende satış yerlerinde; kurallara uygun çalışan balıkçılarımızın haklarının korunması ve yasadışı su ürünleri avcılığında caydırıcılığın sağlanması amacıyla getirilen yeni düzenlemelerin etkin bir şekilde uygulanması için denetimler yapılmaktadır. Devletimizin su ürünleri politikalarının ana hedefinin, halkımıza bol ve ucuz balık sağlamak olduğu kadar; deniz, göl, baraj ve nehirlerdeki su ürünleri ve balık kaynaklarını koruyarak sürdürülebilir avcılık yöntemlerinin geliştirilmesini sağlamaktır. Unutulmamalıdır ki; doğal kaynaklar sonsuz değildir. Bu kaynaklar, gelecek nesillere aktaracağımız birer emanettir. Bu nedenledir ki **koruma ve kullanma dengesini** mutlaka gözetmek zorundayız. Balıkçılarımızın özellikle küçük balıkları avlamaktan ve satmaktan kaçınmaları gerekmekte olup kurallara uymayan balıkçıların takibi ve getirilen düzenlemelere uygun avlanmanın temini için İl Müdürlüğümüzün ilgili birimleri tüm imkânlar seferber edilerek denetimlere devam etmektedir. Bunun için her türlü teknik ve altyapı önlemler de alınmış durumdadır.

İl Müdürlüğünün dışında Sahil Güvenlik Komutanlığı ekipleri de denizlerde kendi denetimlerini gerçekleştirmektedir. Yeni su ürünleri kanun değişikliği ile bundan böyle el konulan küçük boydaki balıklar perakende ve toptan olarak piyasaya arz edilmemektedir, Küçük boyda el konulan su ürünleri yem fabrikalarına satılmakta veya hayır kurumlarına bağışlanmaktadır. Getirilen yeni düzenlemeler sonucu idari yaptırımlar ağırlaştırılmıştır. Örneğin geçmişte 1.635 lira ile 5 bin TL arasında değişen cezalar, yeni değişiklikle birlikte **5 bin ile 50 bin TL arasına** çıkartılmıştır. 2020 yılı 1 Ocak ve 31 Aralık tarihleri arasında İl Müdürlüğümüz Denetim elemanlarınca İlimiz sınırları dâhilinde; Balık Hali, Balıkçı Barınakları, yol güzergâhları ve perakende satış yerlerinde olmak üzere **toplam 2.251 adet Su Ürünleri Denetimi** yapılarak bu denetimler sonucu **132 kişi veya kuruluşa** ihlalleri nedeniyle **472.800 TL** İdari para cezası uygulanmıştır.

Aynı şekilde Sahil Güvenlik Komutanlığı da 2020 yılı içerisinde denizlerde Avcılık faaliyetinde bulunan 481 adet balıkçı teknesinde denetim gerçekleştirmiş olup bu denetimler sonucu da **163 balıkçı tekne sahibine 661.110 TL** İdari para cezası uygulamıştır. Sonuç itibarıyla İl Müdürlüğümüz ve Sahil Güvenlik Unsurlarınca İlimizde toplam **2.732 adet Su Ürünleri Denetimi** yapılmış olup bu denetimler sonucu ihlali tespit edilen 295 kişi veya kuruluşa **1.133.910 TL idari para cezası** uygulanmıştır." dedi.

Tarım Danışmanı Başına 46.000 TL Destekleme

Ülkemizin tarımsal yayım ve danışmanlık sisteminin çoğulcu, etkin ve verimli bir yapıya kavuşmasını sağlamak üzere, tarımsal işletmelere tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşların desteklenmesi amacıyla Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerine Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair 2020 yılı tebliği (Tebliğ No 2020/35) 01 Aralık 2012 tarih ve 31321 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

İl Tarım ve Orman Müdürü İbrahim SAĞLAM yaptığı açıklamada; Tarımsal danışmanlık hizmeti alan ve tebliğ kapsamında belirtilen kriterlere sahip tarımsal işletmelere danışmanlık hizmeti veren kişi ve kuruluşlara her bir danışman için yıllık 46.000 TL destekleme ödemesi yapılacaktır. Tarımsal işletmelere hizmet verecek kişi ve kuruluşlar tebliğ hükümlerince **15 Aralık 2020** tarihi mesai bitimine kadar başvurularını ilçe Tarım ve Orman Müdürlüklerine yapacaklardır.

2019 yılı TYDD hükümleri çerçevesinde İlimizde 7 ziraat odası, 9 tarımsal birlik, 2 kooperatif ve 4 serbest tarım danışmanı olmak üzere yetki belgesine sahip toplam 22 kişi ve kuruluş danışmanlık hizmeti vermiştir, bu kurumlarda 67 tarım danışmanının istihdamı sağlanmış olup toplamda 3.082.000 TL destekleme ödemesi yapılmıştır. Danışman çalıştırılması suretiyle Kamunun istenilen düzeyde yerine getiremediği yayım faaliyetleri çiftçilerimize ulaştırılmakta ve ekimde pazarlanmasına kadar üretimin her aşamasında çiftçilerimizin yanında olan danışmanlar tarafından üretimde kaliteyi, birim alandan alınan verimde artışı, ilaç kalıntısı olmadan üretimi ve pazar aşamasında karşılaşılan sorunların çözümü hedeflenmektedir. Ayrıca danışman olarak hizmet veren genç meslektaşlarımızın istihdamını sağlamanın da mutluluğunu yaşamaktayız dedi.

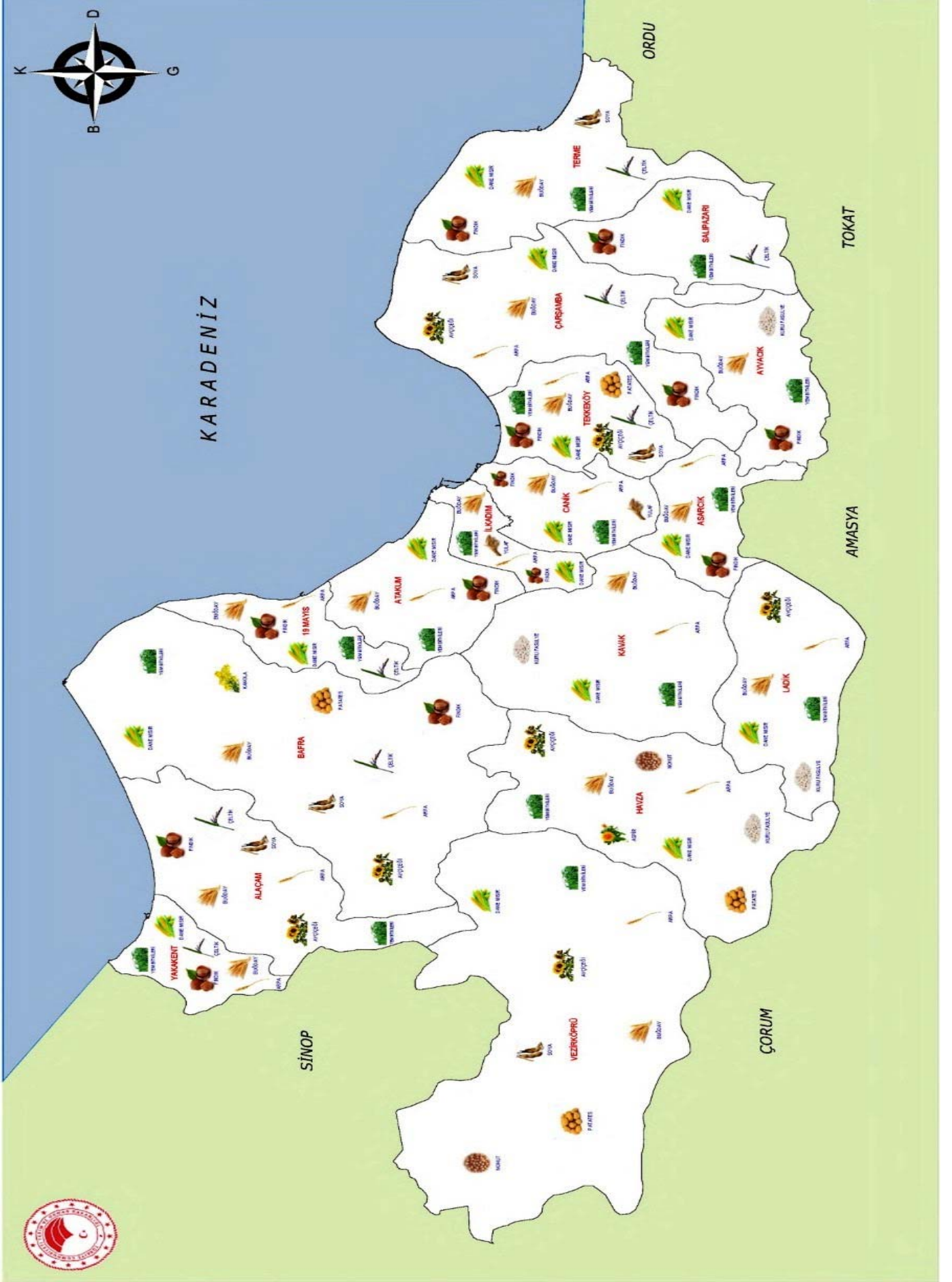
2021 Yılı Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli Kapsamında Desteklenen Ürünler Belli Oldu

Konu ile ilgili bir açıklama yapan Samsun İl Tarım ve Orman Müdürümüz İbrahim SAĞLAM; “Bakanlığımız tarafından 2017 yılında başlatılan Havza Bazlı Destekleme Modeli kapsamında, Ülkemizde arz açığı bulunan, stratejik öneme haiz, bölgesel önem arz eden, insan beslenmesi - sağlığı ve hayvansal üretim açısından önemli 21 üründe (buğday, arpa, çavdar, çeltik, dane mısır, tritikale, yulaf, mercimek, nohut, kuru fasulye, pamuk, soya, yağlık ayçiçeği, kanola, aspir, çay, fındık, zeytin-zeytinyağı, patates, soğan (kuru) ve yem bitkileri) mazot-gübre, sertifikalı tohumluk kullanımı, fark ödemesi, yem bitkileri, fındık alan bazlı gelir destekleme uygulamaları yürütülmektedir.

Aşağıda yer alan Samsun ili 2021 üretim yılı havza üretim desenleri göz önünde bulundurularak çiftçilerimizin olası mağduriyetlerine sebebiyet verilmemesi için 30.06.2021 tarihinde sona erecek ÇKS başvurularında arazilerinde ekimini yapacağı ürünleri çiftçilerimizin eksiksiz bildirmeleri gerekmektedir. Türkiye tarım havzaları üretim ve destekleme modeli kapsamında desteklenen ürünlerin ekli listede belirtilen havzalar dışında yetiştirilmesi durumunda mazot-gübre, fark ödemesi, yem bitkileri, sertifikalı tohumluk kullanım, fındık alan bazlı gelir desteği ödemesi yapılmayacaktır. Konu ile ilgili olarak çiftçilerimizin İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüklerinden bilgi almaları önem taşımaktadır.” dedi.

Havza Adı	Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli Kapsamında Desteklenen Ürünler
Samsun-Alaçam	Arpa, Buğday, Çeltik, Soya, Ayçiçeği (Yağlık), Yem Bitkileri, Fındık
Samsun-Asarcık	Arpa, Buğday, Mısır (Dane), Yem Bitkileri, Fındık
Samsun-Atakum	Arpa, Buğday, Mısır (Dane), Yem Bitkileri, Fındık
Samsun-Ayvacık	Buğday, Mısır (Dane), Kuru Fasulye, Yem Bitkileri, Fındık
Samsun-Bafra	Arpa, Buğday, Çeltik, Mısır (Dane), Kanola, Soya, Ayçiçeği (Yağlık), Yem Bitkileri, Fındık, Patates
Samsun-Canik	Arpa, Buğday, Mısır (Dane), Yem Bitkileri, Yulaf, Fındık
Samsun-Çarşamba	Arpa, Buğday, Çeltik, Mısır (Dane), Soya, Ayçiçeği (Yağlık), Yem Bitkileri, Fındık
Samsun-Havza	Arpa, Aspir, Buğday, Mısır (Dane), Kuru Fasulye, Nohut, Ayçiçeği (Yağlık), Yem Bitkileri, Patates
Samsun-İlkadım	Arpa, Buğday, Mısır (Dane), Yem Bitkileri, Yulaf, Fındık
Samsun-Kavak	Arpa, Buğday, Mısır (Dane), Kuru Fasulye, Yem Bitkileri
Samsun-Ladik	Arpa, Buğday, Mısır (Dane), Kuru Fasulye, Ayçiçeği (Yağlık), Yem Bitkileri
Samsun-19 Mayıs	Arpa, Buğday, Çeltik, Mısır (Dane), Yem Bitkileri, Fındık
Samsun-Salıpazarı	Çeltik, Mısır (Dane), Yem Bitkileri, Fındık
Samsun-Tekkeköy	Arpa, Buğday, Çeltik, Mısır (Dane), Soya, Ayçiçeği (Yağlık), Yem Bitkiler Fındık, Patates
Samsun-Terme	Buğday, Çeltik, Mısır (Dane), Soya, Yem Bitkileri, Fındık
Samsun-Vezirköprü	Arpa, Buğday, Mısır (Dane), Nohut, Soya, Ayçiçeği (Yağlık), Yem Bitkileri, Patates
Samsun-Yakakent	Arpa, Buğday, Çeltik, Mısır (Dane), Yem Bitkileri, Fındık

SAMSUN İLİ 2021 YILI HAVZA BAZLI DESTEKLENEN ÜRÜNLER

Tarımsal Eğitim ve Öğretimin 175. Yıldönümü

Ülkemizde, 10 Ocak 1846'da ilk Ziraat Mektebinin açılmasıyla başlayan Tarımsal Eğitim ve Öğretimin, içinde bulunduğumuz 2021 yılı itibarıyla 175. yıldönümü kutlanırken konu ile ilgili bir açıklama yapan İl Müdürümüz İbrahim SAĞLAM: "Bilindiği gibi Türkiye'de modern anlamda Tarımsal Eğitim ve Öğretim serüveni ilk defa Osmanlı İmparatorluğu döneminde, 10 Ocak 1846 yılında İstanbul Yeşilköy'de Ayamama Çiftliğinde açılan Ziraat Mektebi ile başlamıştır. Sonrasında 1891 tarihinde, bugünkü anlamıyla yükseköğrenim sayılabilecek düzeydeki Bursa Ziraat Mektebi ile 1893 tarihinde de İstanbul Halkalı Ziraat Mektebi açılmıştır. Cumhuriyet'in ilk yıllarına kadar faaliyetine devam eden bu okullardan Halkalı Ziraat Mektebinden mezun birçok genç, 1923 yılından itibaren yurt dışına öğretim ve modern araştırma yöntemlerini öğrenmeleri için gönderilmiştir. 1927 yılında Almanya'ya eğitim öğretime giden gençlerle oradan gelen hocaların oluşturduğu bir Bilim Kurulu, ülkemizin tarımsal durumunu incelemiş ve birçok önerinin yanında modern bir Zirai Yükseköğretimin açılmasını da önermiştir. Bu öneri üzerine 1927 yılında bir yasa çıkartılarak, çağdaş anlamda Tarımsal Yükseköğretimin temelleri atılmıştır.

Daha sonra Ankara'da Yüksek Ziraat Enstitüsü kurulmuş ve kurumun çok modern binaları ve laboratuvarları kısa zamanda tamamlanmış ve çağdaş anlamda Türkiye'nin ilk yükseköğretim kurulu olarak 30 Ekim 1933 yılında kapılarını açmıştır. 1946 tarihli *Üniversiteler Yasası* ve 1948 yılında çıkarılan *Üniversiteler Ek Yasası* ile bu Enstitü, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi haline gelmiştir. Sonrasında 1955 yılında Ege, 1957 yılında Atatürk, 1967 yılında Çukurova Ziraat Fakülteleri açılmış ve bunları bugün sayıları 40'ı bulan değişik isimlerde diğer ziraat fakülteleri izlemiştir.

Son yıllarda ülkeler arası mücadelenin enerji kaynakları alanından hızla çıkarak su ve gıda gibi temel besin kaynaklarına yöneldiği gözlemlenmektedir. Bu nedenle Ziraat Fakültelerinin öneminin gıda, tarım ve hayvancılık alanında nitelikli ve kaliteli işgücü talebinin karşılanmasına yönelik gereken çalışmalar önemini bir kat daha arttırmaktadır. Gazi Mustafa Kemal Atatürk de '*Milli ekonominin temeli Ziraattır*' sözü ile tarım sektörünün ülke ekonomisindeki önemine ve katkısına daha ilk günlerden vurgu yapmıştır.

Günümüzde de tarım sektörü istihdam ve ihracat olanağı sağlama, üretim değeri oluşturma, gelir kaynağı ve endüstriye ham madde sağlama ve ulusal beslenmeye katkı sağlama gibi pek çok temel konuda dünyadaki stratejik önemini korumaya ve arttırmaya hızla devam etmektedir. Bu nedenle, küreselleşen dünyada gelişimini sürdüren tarım sektörünün dikkatle izlenmesi, desteklenmesi ve taşıdığı önem nedeniyle rekabet edebilirliğinin sağlanması gerekmektedir. Bu noktada tarım sektörünün '*bilimsel bilgi temeline dayalı*' olması önem kazanmaktadır.

Samsun İlimiz, ülkemizin en çok tarımsal faaliyetin yapıldığı illerimiz arasındadır. İklim özellikleri, zengin ürün çeşitliliği ve kirlenmemiş temiz toprakları ile ilimizin güvenli gıda ihtiyacını karşılanmakta, hem de ülkemiz insanlarına daha kaliteli ve temiz gıda sağlama imkânına sahip bir il potansiyeli göstermektedir. İlimizin coğrafi ve toprak yapısı ile ekolojik özelliklerinden kaynaklanan ürün çeşitliliğinin yanı sıra, canlı hayvanlar ve hayvansal ürünlerdeki değişim, su ürünleri ve balıkçılığa yapılan yatırımlar, her şeyden önemlisi yetişmiş işgücü bakımından yüksek potansiyele sahiptir.

Bizler, hele ki bu Pandemi şartlarında bir taraftan tarımsal üretimimizi büyütürken, bir taraftan da tarımsal sanayimizin katma değeri yüksek üretim yapan içeriğe kavuşturmalıyız. Bu anlamda, tarımsal eğitimin niteliği ve kurumsal kültürü büyük önem taşımaktadır. Amaç, üretimi kaliteli kılmak ve daha az alanda büyük üretim gücü yakalayabilmek ve çiftçilerimizin gelir seviyesini daha da yükseltmektir.

Bu bağlamda geçmişten bugüne Türkiye Tarımının gelişmesinde emeği, katkısı ve gayreti olan herkesle birlikte Akademik Camia ve diğer paydaşlara teşekkürü borç biliyorum." dedi.

Yem Bitkilerini Teşvik Projesi Kapsamında Tohum Dağıtımı

Yem Bitkileri Ekiliş Alanlarını Artırma, Üretimi Çeşitlendirme ve Geliştirme Projesi kapsamında, İlimizde Yem Bitkisi yetiştiriciliğinin artırılması ve mevcut hayvancılık işletmelerimizin kaba yem ihtiyacının karşılanması amacıyla Yem Bezelyesi, Yonca, İtalyan Çimi ve Korunga tohumluğu olmak üzere toplamda 1000 çiftçimize 65.400 kg yem bitkisi tohumluğu dağıtımı gerçekleştirildi.

Törene; Vali Yardımcısı Sezgin ÜÇÜNCÜ, Vezirköprü İlçe Kaymakamı Kudret KURNAZ, Vezirköprü Belediye Başkanı İbrahim Sadık EDİS, Tarım ve Orman İl Müdürümüz İbrahim SAĞLAM, Tarım Kredi Kooperatifleri Bölge Müdürü Erol APAYDIN, AK Parti Samsun İl Başkan Yardımcısı Ahmet MUŞTU, Ziraat Odaları Samsun İl Koordinatörü ve İlkadım Ziraat Odası Başkanı Hasan TÜTÜNCÜ, AK Parti Vezirköprü İlçe Başkanı Mehmet KAYA, Vezirköprü Ziraat Odası Başkanı Arslan KAYA ile çeşitli sivil toplum kuruluşları ve çiftçilerimiz katılmışlardır.

Törende bir konuşma yapan Samsun İl Tarım ve Orman Müdürümüz İbrahim SAĞLAM: “**Bakanlığımız** ile birlikte hayata geçirdiğimiz **Yem Bitkileri Ekiliş Alanlarını Artırma, Üretimi Çeşitlendirme ve Geliştirme Projesi** kapsamında, üreticimize Yem Bitkileri Tohumu dağıtımı yapmak üzere burada bir araya geldik. Öncelikle katılım ve katkılarınızdan dolayı şahsım ve bakanlığım adına teşekkür ediyorum.

Bildiğimiz gibi Yem Bitkileri; hayvan beslemede, toprağın korunmasında ve verimliliğinin artırılmasında, ekim nöbetinde (değişimli ekim) ve yeşil gübre olarak çok önemli bir yer tutmaktadır. İlimizde 381 bin adet büyükbaş ve 225 bin adet küçükbaş hayvan yetiştiriciliği yapılmaktadır. Yetiştirdiğimiz hayvanların kaba yem ihtiyacının **% 50'lik kısmını** 582 bin dekar alandaki 1,3 milyon ton yem bitkileri üretimi, 154 bin dekar olan mera alanları, otlatmaya izin verilen ormanlık alanları, fındık bahçelerimizdeki açıklık alanlarla bitki hasat artıkları ve sap- samandan karşılamaktayız. Türkiye’de fiğ üretiminde 1., Yem Bezelyesinde 7., Mısır Silajında 10. sırada yer alan ilimizde; 2019 yılı Yem bitkileri desteklemelerin de 9.575 çiftçimize, 242.228 dekar alanda yaklaşık 17 milyon TL destekleme ödemesi yapılmıştır. İlimizde kaba yem açığının karşılanabilmesi yem bitkileri ekim alanlarının artırılmasıyla mümkündür.

2020 yılı Mart ayında Silajlık Mısır Ekim Alanlarının Geliştirilmesi Projesinden 16 ilçemize 6 ton (500 torba) ve Temmuz ayı içinde de 2. Ürün Silajlık Mısır Alanlarının Genişletilmesi Projesi kapsamında, Havza ve Vezirköprü ilçemizde 6 ton (500 torba) olmak üzere **toplamda 12 ton (1000 torba) silajlık mısır tohumunun dağıtımı yapılmıştır.** Bu amaçla; **Yem Bitkileri Ekiliş Alanlarını Artırma, Üretimi Çeşitlendirme ve Geliştirme Projesi** kapsamında, İlimizdeki **15 İlçede** toplam **9.960 dekar** alanda Yem Bitkisi Yetiştiriciliğinin artırılması ve mevcut hayvancılık işletmelerimizin kaba yem ihtiyacının karşılanması amacıyla 45.000 kg Yem Bezelyesi, 6.000 kg. Yonca, 5.400 kg. İtalyan Çimi, 9.000 kg. Korunga tohumluğu olmak üzere **toplamda 1000 çiftçimize 65.400 kg yem bitkisi tohumluğu dağıtımı gerçekleştirmekteyiz.**

Projenin toplam maliyeti 787.548 TL olup, Bakanlığımız tarafından bütçenin % 70’i yani 546.108 TL’si ve çiftçilerimiz tarafından da bütçenin % 30’u yani 241.440 TL’si karşılanacaktır. Proje sayesinde Piyasa Değeri 7.447.500 TL olan 7.087,5 ton kaba yem (kuru ot) elde edilmiş ve 1.600 büyükbaş hayvanın kaba yem ihtiyacı giderilmiş olacaktır. Bakanlığımız tarafından yapılan Yem Bitkileri Destekleme ödemesi gereği 2021 yılında, tohumluk teslim edilen yaklaşık 1.000 çiftçimize 696.000 TL tutarında destekleme ödemesi yapılacak ve bu hususlar göz önünde bulundurulduğunda Projemizin toplam geliri 8.144.100 TL olacaktır.

Tohumluk teslim edeceğimiz çiftçilerimizi seçerken uygulanacak kriter ise; çiftçimizin üzerine kayıtlı en az 5 adet büyükbaş veya 100 adet küçükbaş hayvanı bulunması, Tarım Bilgi Sistemine kayıtlı çiftçi olması ve yem bitkisi ektiğini beyan etmiş olmasıdır. Yem Bitkileri Ekiliş Alanlarını Artırma, Üretimi Çeşitlendirme ve Geliştirme Projesi kapsamında dağıtımı yapılacak yem bitkileri tohumluğunun ilimiz üreticilerine hayırlı olmasını diler, saygılarımı sunarım.” dedi.

Samsun Vali Yardımcısı Sn. Sezgin ÜÇÜNCÜ de konuşmalarında: “Yeterli ve dengeli beslenebilme, günümüz dünyasının yüzleştiği ve her geçen gün daha da artarak önem kazandığı görülmektedir. Çevresel, sosyal ve ekonomik olarak sürdürülebilir ve ülke insanının yeterli beslenmesini sağlayan bir tarım sektörünün oluşturulabilmesi, tarım politikalarının ve bu eylemin ana amacıdır. Bu amaç doğrultusunda en önemli yapıtaşlarından biri yem bitkileri ve hayvansal üretimde meydana gelebilecek doğrusal bir artıştır.

Hayvancılıkta üretim maliyeti içerisinde karlılığı etkileyen en önemli etkenlerinden biri yem gideridir. Zira bir işletmede yem giderleri % 50-70 civarında olup, % 75- 80'i kaba yemi kapsamaktadır. 2019 yılında yaklaşık 17 milyon TL yem bitkileri desteği verilmiş olan ilimiz; Türkiye’de fiğ üretiminde 1. ve yem bezelyesi üretiminde ise 7. sırada yer almakta olup, yem bitkileri yetiştiriciliğini teşvik ederek, kaba yem açığının azaltılması ve daha kaliteli kaba yem elde edilmesi ilimiz hayvancılığı açısından büyük önem taşımaktadır.

İlimizde yaklaşık 381 bin büyükbaş ve 225 bin küçükbaş hayvan sayısı mevcudunun, 154 bin dekar mera ve 582 bin dekar yem bitkileri ekiliş alanları ile kaba yem ihtiyacının tamamını karşılayamamaktadır. Bu sebeple; Yem Bitkileri Ekiliş Alanlarını Artırma, Üretimi Çeşitlendirme ve Geliştirme Projesi kapsamında, İlimizdeki **15 İlçemiz de** toplam 9.960 dekar alanda Yem Bitkisi Yetiştiriciliğinin artırılması ve mevcut hayvancılık işletmelerimizin kaba yem ihtiyacının karşılanması amacıyla 45.000 kg Yem Bezelyesi, 6.000 kg. Yonca, 5.400 kg. İtalyan Çimi, 9.000 kg. Korunga tohumluğu olmak üzere toplamda **1000 çiftçimize 65.400 kg** yem bitkisi tohumluğu dağıtımı gerçekleştirmektediriz.

Toplam maliyeti **787.548 TL** olan ve bütçesinin **% 70’i** Tarım ve Orman Bakanlığımız tarafından (546.108 TL) ve **% 30’u** da (241.440 TL) çiftçilerimiz tarafından karşılanacak olan **”Yem Bitkileri Ekiliş Alanlarını Artırma, Üretimi Çeşitlendirme ve Geliştirme Projesi”** kapsamında yapılan desteğin üreticilerimiz açısından hayırlı ve bereketli olmasını temenni ederim.” dedi.

Çarşamba İlçesi Yukarıdikencik Mahallesi Mera Islah ve Amenajman Projesi

Çarşamba İlçemiz Yukarıdikencik Mahallesi Mera Islah ve Amenajman Projesi kapsamında 374 dekar yüzölçüme sahip meraya çoklu karışım Mera Bitkisi tohum ekimi gerçekleştirildi. Tohum ekim programına İl Müdürümüz İbrahim SAĞLAM, Çarşamba İlçe Kaymakamı Doç Dr. Şükrü YILDIRIM, Çarşamba Belediye Başkanı Halit DOĞAN, Çayır Mera ve Yem Bitkileri Şube Müdürü Namık AKGÜL, Çarşamba İlçe Tarım ve Orman Müdürü Osman AKMAN, Yukarıdikencik mahalle muhtarı Cahit ATASEYYAR ve mahalle sakinleri katılmışlardır. Tohum ekim programında İl Tarım ve Orman Müdürümüz İbrahim SAĞLAM konuşmalarında;

İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ilimizdeki tüm tarımsal faaliyetler ile gıda üretiminin kontrol ve denetimiyle ilgilenen bir kurumdur. Hayatımızın en önemli bileşeni olan gıdanın tarladan sofraya gelinceye değin her aşamasında görev almaktayız. Bu anlamda hayvancılığın gelişmesi ve hayvansal üretimin artması konusunda da çalışmalarımız devam etmektedir. Bu kapsamda hayvancılığın en önemli girdisi olan yem bitkilerinin ekimi ve mera yönetimi hakkında da çalışmalar yürütmekteyiz.

Meraların hayvancılık sektöründeki önemine istinaden yürütülen çalışmalar kapsamında, ilimizde Mera Islah ve Amenajman Projeleri 2002 yılından itibaren uygulanmaktadır. 2020 yılı sonu itibarı ile Samsun'da toplam 35.000 dekar alanda 28 adet ıslah projesinin uygulaması tamamlanmıştır. Bakanlığımıza bağlı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğümüz ve Orman Genel Müdürlüğümüz ile birlikte 22 mahallede toplam 14.250 dekar alanda mera ıslah projeleri yürütülmeye halen devam etmektedir.

Uygulanmasına devam edilen projelerden biri olan Çarşamba ilçesi Yukarıdikencik mahallesine ait proje, Bakanlığımız tarafından kabul edilerek 2019 yılında uygulamaya başlanmıştır. Proje 2022 yılında sonuçlandırılacaktır. Yukarıdikencik mahallesinde toplam 374 dekar mera olup tamamı mera ıslah projesi kapsamında bulunmaktadır. Proje çalışması başlamadan önce meramızın tamamı böğürtlen, karaağaç, karaçalı gibi istilacı olan çalı ve ağaç formundaki yabancı bitkiler ile kaplı idi. 2019 yılında yabancı bitkiler kesilerek, kökleri sökülerek meradan uzaklaştırılmıştır. Sonrasında da mera ıslahı amacıyla arpa ve fiğden oluşan ön bitki ekim işlemleri gerçekleştirilmiştir. Ekilen arpa ve fiğler ilkbaharda biçimi ve balyalaması yapılarak hayvancılıkla uğraşan mahalle halkının kullanımına sunulmuştur. Islah projesinden önce hayvan otlatmaya uygun olmayan, çalı ve ağaçlarla kaplı meraya yaptığımız işlemlerin sonucunu bugün hep beraber görmekteyiz. Bugün yapılacak ekim işlemi ile beraber suni mera tesisini de tamamlamış ve Yukarıdikencik mahallemizin hizmetine sunmuş olacağız. Mera Islah ve Amenajman Projemizin Yukarıdikencik mahallemiz üreticilerine ve Ülkemiz Hayvancılığına hayırlı olması dileklerini ileterek, programa tohum ekimi ile devam edilmiştir.

**Bafra ve Yakakent
Somon İşleme
Tesisleri Ziyareti**

**Bakan Yardımcımız
M. Hadi TUNÇ ile**

**HAYGEM Müdürü
Zekeriya
ERDURMUŞ ile**

Canik'te Sertifikalı Tohumluk Dağıtımı

Canik'te Sertifikalı Tohumluk Dağıtımı

II.Dönem İl Koordinasyon Kurulu Toplantısı

Hünnap Fidanı Dağıtımı

Zeytincilik Çalışmaları

Samsun Ürün Deseni Çalışması

Tekkeköy Ceviz Fidanı Dağıtım 

Vezirköprü Yem Bitkisi Tohumluk Dağıtım 

Zeytin Fidanı Dağıtım 

DİJİTAL TARIM PAZARI

ORTAK GELECEK

tarım sektörüne hitap
dijital pazar *ditap*
www.ditap.gov.tr

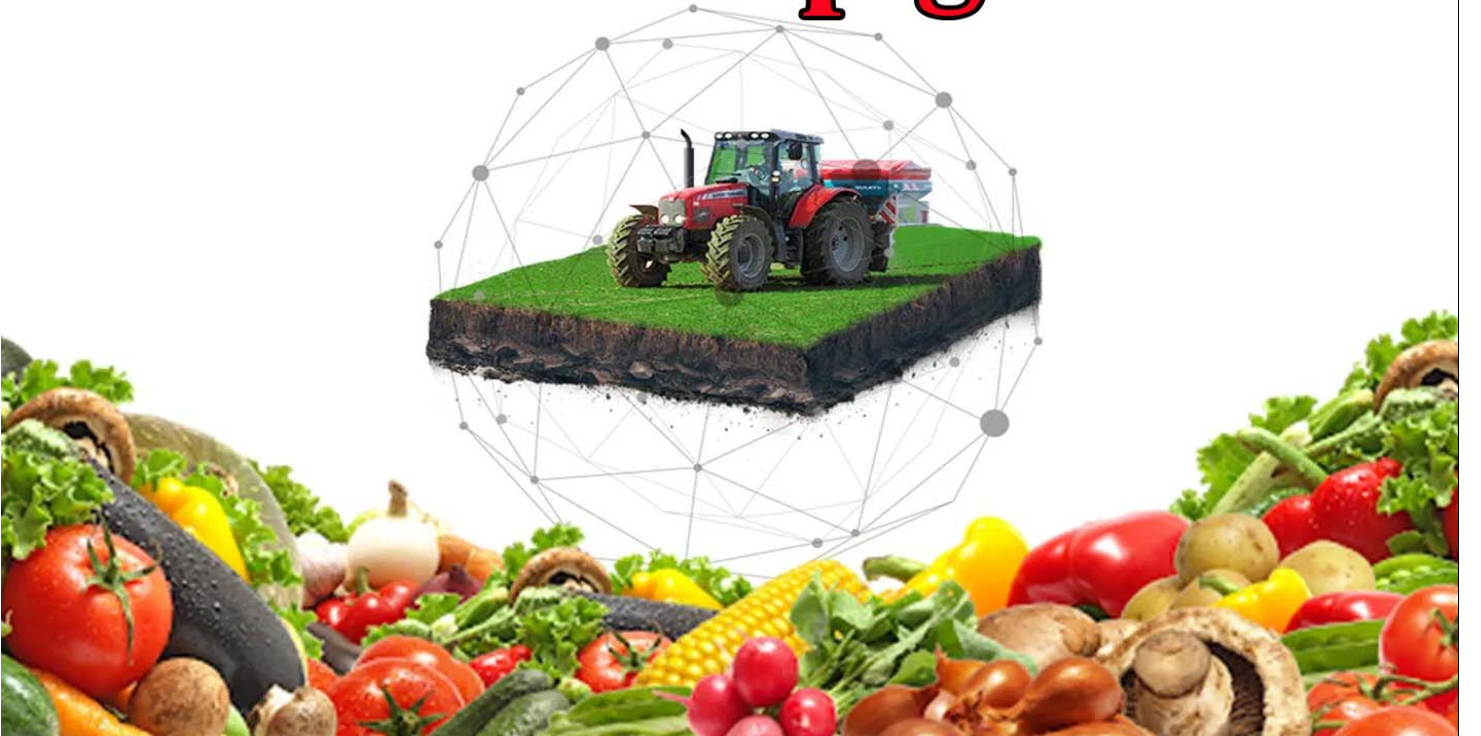
DİJİTAL TARIM PAZARI

ORTAK GELECEK

Üreticiden Alıcıya Doğrudan Erişim

www.ditap.gov.tr

TARSİM[®]
TARIM SİGORTALARI HAYUZU
tarımın sigortası

TARSİM ile Üreticimiz Güçlü, Ürünleri Güvende!

**Bitkisel
Ürün
Sigortası**

Meyveler, dolu,
fırtına, hortum,
yangın, heyelan ve deprem
ile sel ve su baskını gibi
risklere ve çiçeklenme dönemi de
dahil olmak üzere don riskine karşı
sigortalandır.

**Prime
%67'ye varan
Devlet
Destegi**

**Kadın Çiftçilere
ve Genç Çiftçilere
%5 İndirim
İmkânı...**

tarsim.gov.tr | 0850 250 82 77

f /tarsim_sigortalar

@tarsim_sigortasi

ytarsim_sigortasi

in /Tarsim

ytarsim_sigortalar_hayuzu

ytarsim_sigortalar_hayuzu

UZAKTAN EĞİTİM PROGRAMI

@SamsunTRM

Samsun İİ Tarım ve Orman Müdürlüğü

İlimiz Tarımında
Öne Çıkan Konular
Uzman Konuklar

samsun.tarimorman.gov.tr

@SamsunTRM